

- (RFID) Technology in Modernizing Library Management Systems. Online. 2024-11-08. Disponibil: <https://www.ijrsl.in/wp-content/uploads/2024/11/ijrsl-1795.pdf> [accesat 2025-07-10].
13. *RFID applications in Japanese Library Community: a background paper*. Online. 2011-07-20. Disponibil: https://biblstandard.dk/rfid/docs/jpn-country_report-20110720.pdf [accesat 2025-07-10].
 14. *RFID dans les bibliothèques, une mauvaise idée pour PARIS?* Online. 2013-02-08. Disponibil: <https://www.priartem.org/RFID-dans-les-bibliotheques-une.html> [accesat 2025-07-10].
 15. *RFID in Libraries: Privacy and Confidentiality Guidelines*. Online. 2019-06-24. Disponibil: <https://www.ala.org/advocacy/intfreedom/statementspols/otherpolicies/rfidguidelines> [accesat 2025-07-10].

CZU 023.5:004.8=135.1

PROFESIA DE BIBLIOTECAR ÎNTRE SPECIALIST ȘI GENERALIST

*Maria PILCHIN,
formator BM „B.P. Hasdeu”*

Rezumat: Piața muncii contemporane indică o orientare tot mai clară către angajații generaliști, pe fondul integrării accelerate a inteligenței artificiale (IA) în activități specializate și repetitive. IA nu elimină masiv locuri de muncă, ci operează un redesign al rolurilor, preluând sarcini birocratice și automatizabile și augmentând profesiile cu valoare cognitivă ridicată. În acest context, generalistul augmentat devine central: un profesionist cu viziune largă, transdisciplinară, capabil să coordoneze, să integreze și să utilizeze cunoștințe specializate la cerere, prin intermediul IA. Studiile recente indică o creștere a cererii pentru competențe complementare IA: alfabetizare digitală, adaptabilitate, reziliență și muncă în echipă, precum și avantaje salariale pentru combinațiile de abilități. Deși specializarea rămâne esențială în domenii precum tehnologia avansată, sănătatea sau biotehnologia, flexibilitatea și capacitatea de adaptare devin criterii decisive. Astfel, IA consolidează o schimbare de paradigmă. Succesul profesional aparține celor mai adaptabili, nu exclusiv celor mai specializați. Domeniul biblioteconomic e și el supus acestor transformări.

Cuvinte-cheie: inteligență artificială, generalist augmentat, adaptabilitate, competențe complementare IA, specializare, piața muncii, transdisciplinaritate, automatizare, flexibilitate profesională.

Abstract: The contemporary labor market shows an increasingly clear shift toward generalist employees, driven by the accelerated integration

of artificial intelligence (AI) into specialized and repetitive tasks. AI does not massively eliminate jobs but rather redesigns roles by taking over bureaucratic and automatable tasks while augmenting high-cognitive-value professions. In this context, the augmented generalist becomes central: a professional with a broad, transdisciplinary vision, capable of coordinating, integrating, and utilizing specialized knowledge on demand through AI. Recent studies indicate a growing demand for AI-complementary skills, such as digital literacy, adaptability, resilience, and teamwork, as well as salary advantages for skill combinations. While specialization remains essential in fields like advanced technology, healthcare, and biotechnology, flexibility and adaptability are becoming decisive criteria. Thus, AI reinforces a paradigm shift: professional success belongs to the most adaptable, not exclusively to the most specialized. The library and information science field is also subject to these transformations.

Keywords: artificial intelligence, augmented generalist, adaptability, AI-complementary skills, specialization, labor market, transdisciplinarity, automation, professional flexibility.

Introducere

Profesia de bibliotecar se află astăzi la o răscruce între specializare și generalizare, pe fondul transformărilor profunde aduse de inteligența artificială (IA) în piața muncii. Tradițional, rolul bibliotecarului a presupus acumularea unei expertize în organizarea, clasificarea și gestionarea informației (științifice și culturale), dar automatizarea sarcinilor repetitive și integrarea unor instrumente avansate schimbă radical acest model. IA preia activitățile birocratice, procesele de căutare și prelucrare a datelor, permițând profesioniștilor să se concentreze pe activități cu valoare cognitivă ridicată: concepere, coordonare, integrare, analiză și diseminare strategică a informației.

În acest context, conceptul de „generalist augmentat” devine tot mai relevant în biblioteconomie. Bibliotecarii nu mai trebuie să fie doar specialiști în detalii tehnice, ci profesioniști capabili să utilizeze cunoștințe transdisciplinare și instrumente digitale avansate, combinând expertiza tradițională cu competențe în analiză de date, management de proiect (educațional, cultural, științific etc.) și strategii informaționale și creativ-inovatoare. Adaptabilitatea, flexibilitatea și competențele complementare IA devin criterii decisive, iar succesul profesional nu mai depinde exclusiv de specializare, ci de capacitatea de a integra și valorifica informația în contexte dinamice și multifuncționale. Astfel, biblioteca se transformă

într-un hub de cunoștințe adaptabil, în care generalistul augmentat este cheia relevanței și inovării.

De la specialist la generalist în contextul IA

Reperăm astăzi orientarea tot mai evidentă a pieței muncii către angajații generaliști, pe fondul creșterii rolului inteligenței artificiale (IA) în asumarea unor direcții specializate. Personalul cu formare generalistă și un comportament generalist presupune estomparea granițelor dintre management, design instituțional, dezvoltare profesională/instituțională și cercetare. Detaliile și specializarea îngustă fiind lăsate pe seama IA.

O cercetare realizată la Cornell University arată o creștere a cererii pentru „competențe complementare IA”: alfabetizare digitală, reziliență, muncă în echipă, iar abilitățile automatizabile (de exemplu, serviciul clienți) scad în valoare [4]. Cererea pentru joburi IA a crescut cu 21%, iar importanța diplomei universitare a scăzut, indicând avantaje pentru cei cu abilități aplicabile [2]. Complementaritatea este crucială: abilitățile combinate (IA + alte domenii) au avantaje salariale semnificative (creștere de ~21%) [7]. Un studiu realizat de cercetători de la Maastricht University, IAB și Wissenschaftszentrum für Sozialforschung Berlin arată că lucrătorii înalt calificați, non-rutinari, sunt susceptibili în fața automatizării, chiar dacă nu există un impact clar asupra creșterilor salariale pe nivele diferite [5].

În sectorul tehnic și industrial, specializarea încă contează. Generaliștii riscă să fie excluși de la interviu, dacă nu corespund exact cererii [8]. În contrapunct, în domeniul start-upurilor, generaliștii sunt apreciați pentru versatilitate și flexibilitate, iar specialiștii își pierd utilitatea, dacă tehnologia se schimbă rapid [8]. În acest context, tinerii trebuie orientați spre optimizarea carierelor prin flexibilizare în detrimentul unei singure specializări rigide. Miza sunt oamenii cu o viziune largă, extinsă transdisciplinar. „Generalistul augmentat” păstrează specificul generalistului tradițional, dar este echipat cu instrumente avansate de inteligență artificială. El utilizează, la cerere, cunoștințe specializate profunde, punând sub semnul întrebării însăși definiția ideii de expert. Identificăm, astfel, o schimbare de paradigmă către un sistem intelectual în care extensia și adaptabilitatea cunoștințelor depășesc granițele rigide ale specializării clasice și în care generalistul devine „unealta multifuncțională” [3]. IA preia sarcinile repetitive

și accentuează adaptabilitatea. În rapoartele guvernamentale din Australia, este specificat faptul că IA preia sarcinile birocratice de rutină, în timp ce profesiile cu expunere scăzută la automatizare (17-79% din roluri) sunt doar augmentate, nu eliminate [6]. IA operează un redesign al rolurilor, nu le elimină, iar cererea crește pentru angajații familiarizați cu IA. Mediul antreprenorial vede în IA „un avantaj pentru generalist și o amenințare pentru specialist” [1]. Specialiștii rămân esențiali în anumite sectoare, mai ales în tehnologii avansate, biotehnologie, sănătate, dar, în general, rolurile lor sunt augmentate, nu eliminate.

Bibliotecarii în contextul IA

Reieșind din tendințele descrise, un sfat esențial pentru domeniul biblioteconomic ar fi: dezvoltarea competențelor transdisciplinare și digitale pentru a deveni un „generalist augmentat” în biblioteconomie. Practic, asta presupune:

- familiarizarea cu instrumente AI pentru organizarea, clasificarea și căutarea informației (de exemplu: analiză semantică, recomandări automate, prelucrare de texte mari, analiza datelor statistice).
- îmbinarea expertizei tradiționale biblioteconomice cu analiza datelor, gestionarea arhivelor digitale și proiecte de cercetare interdisciplinare;
- dezvoltarea abilităților de management de proiect, coordonare și strategie informațională, astfel încât să poți integra și valorifica cunoștințe din domenii conexe (educație, cultură, tehnologie, comunicare, management și dezvoltare durabilă).
- adaptarea continuă la noi tehnologii și standarde digitale, pentru a rămâne relevant în mediul în care AI preia sarcini repetitive.

Recomandare: un bibliotecar modern trebuie să fie mai puțin specialist în detalii repetitive și mai mult coordonator, integrator și utilizator strategic de IA, transformând biblioteca într-un hub de cunoștințe adaptabil și multifuncțional. Biblioteca e un laborator în care el este un animator, facilitator și un mediator. Toate acestea presupun abilități de generalist.

Concluzii

1. IA preia din rolurile specializate repetitive, determinând o cerere mai mare pentru cei care pot coordona, integra și elabora strategii (în special, vorbim despre generaliștii augmentați de tehnologiile IA).
2. Modelul de „generalist IA” pare să fie paradigmă emergentă, o combinație de expertiză verticală și orizontală adaptabilă, capabilă să valorifice IA în multiple contexte. În cele din urmă, supraviețuiește nu cel mai expert, ci cel mai adaptabil și deschis spre învățare continuă, iar IA accentuează această realitate.
3. Bibliotecarii trebuie să evolueze de la gestionarea pasivă a informației către un rol activ de coordonare și integrare a cunoștințelor, folosind inteligența artificială pentru a automatiza sarcinile repetitive și pentru a valorifica date complexe. Timpul economisit trebuie utilizat pentru generare de idei, concepte, inovare și creativitate – domenii în care IA urmează umanul.

Succesul profesional nu mai depinde doar de expertiza biblioteconomică clasică, ci de adaptabilitate, competențe digitale și capacitatea de a combina cunoștințe din mai multe domenii, devenind astfel „generalist augmentat”, capabil să răspundă cerințelor dinamice ale mediului informațional.

Referințe bibliografice

1. *AI – a boon for the generalist and a threat to the specialist?* Online. Disponibil: https://www.reddit.com/r/ArtificialIntelligence/comments/132xkmm?utm_source=chatgpt.com [accesat 2025-12-18].
2. BONE, Matthew; EHLINGER, Eugenia and STEPHANY, Fabian. *Skills or Degree? The Rise of Skill-Based Hiring for AI and Green Jobs*. Online. Disponibil: https://arxiv.org/abs/2312.11942?utm_source=chatgpt.com [accesat 2025-12-26].
3. COLETT, Chris. *Adaptive Expertise: How Augmented Generalists Will Shape the Modern Workforce*. Online. Disponibil: <https://collett.me/how-augmented-generalists-will-shape-the-modern-workforce/> [accesat 2025-12-04].
4. MÄKELÄ, Elina and STEPHANY, Fabian. *Complement or substitute? How AI increases the demand for human skills*. Online. Disponibil: https://arxiv.org/abs/2412.19754?utm_source=chatgpt.com [accesat 2025-12-26].

5. OZGUL, Pelin et al. *High-skilled Human Workers in Non-Routine Jobs are Susceptible to AI Automation but Wage Benefits Differ between Occupations*. Online. Disponibil: https://arxiv.org/abs/2404.06472?utm_source=chatgpt.com [accesat 2025-12-28].
6. SPIRLET, Thibault. *AI will augment high-skilled jobs but hit clerical work hardest, Australia's government predicts*. Online. Disponibil: https://www.businessinsider.com/gen-ai-automate-clerical-work-augment-high-skill-roles-report-2025-8?utm_source=chatgpt.com [accesat 2025-12-28].
7. STEPHANY, Fabian and TEUTLOFF, Ole. *What is the Price of a Skill? The Value of Complementarity*. Online. Disponibil: https://arxiv.org/abs/2210.01535?utm_source=chatgpt.com [accesat 2025-12-27].
8. *The tech industry currently favors specialized engineers over generalists*. Online. Disponibil: https://www.reddit.com/r/ExperiencedDevs/comments/18h1b0t/?utm_source=chatgpt.com [accesat 2025-12-01].